

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 239/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **ODBOROVÁ ORGANIZÁCIA UNITY**, Antolská 6, Bratislava, IČO 52 859 398, zastúpenej advokátom prof. JUDr. Jurajom Hamuľákom, PhD., Jégého 12, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-67Cpr/1/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-67Cpr/1/2023. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie 25 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa doručila 18. januára 2023 pôvodne Okresnému súdu Bratislava III žalobu, ktorou sa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného ako zamestnávateľa poskytnúť sťažovateľke na účely vykonania kontroly dodržiavania mzdových predpisov v súlade s § 239 Zákonníka práce u žalovaného informácie o výške zmluvných mesačných miezd zamestnancov na obsadených pracovných miestach podľa jednotlivých oddelení žalovaného a výške percenta ročného bonusu, ktorú môžu zamestnanci na týchto pracovných miestach dosiahnuť podľa pracovnej zmluvy alebo vnútorných predpisov žalovaného, a to bez označení názvov pracovných miest a mien a priezvisk zamestnancov.

3. Súd prvej inštancie doručil 25. januára 2023 žalobu žalovanému s výzvou, aby sa k nej vyjadril. Žalovaný vyjadrenie doručil 9. februára 2023. Súd prvej inštancie toto vyjadrenie doručil 3. apríla 2023 sťažovateľke. Sťažovateľka svoje vyjadrenie zaslala 14. apríla 2023. Dňa 21. apríla 2023 súd prvej inštancie doručoval toto vyjadrenie žalovanému. Žalovaný svoju dupliku doručil 2. mája 2023. Toto podanie doručil súd prvej inštancie 26. júla 2023 sťažovateľke. Sťažovateľka reagovala svojím vyjadrením 8. augusta 2023. Toto podanie sťažovateľky doručil súd prvej inštancie 13. septembra 2023 žalovanému, ktorý na výzvu súdu na vyjadrenie nereagoval.
4. Podľa informácie z 3. októbra 2023 bol súdny spis pridelený novému zákonnému sudcovi.
5. Napriek tomu, že žalovaný sa v súdom určenej lehote nevyjadril, tak súd prvej inštancie od daného okamihu nekonal, pričom ubehlo viac ako 16 mesiacov.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že súd prvej inštancie je v napadnutom konaní nečinný vyše 16 mesiacov. Postupom súdu prvej inštancie v napadnutom konaní tak dochádza k porušovaniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.
7. Predmet napadnutého konania nie je ani právne a ani skutkovo zložitý. Sťažovateľka v konaní ako žalobkyňa vystupovala aktívne, využívala dostupné právne prostriedky, k priet'ahom v napadnutom konaní nijako neprispela.
8. Súd prvej inštancie svojou nečinnosťou bráni v uplatnení práv sťažovateľky, spôsobuje zbytočné priet'ahy a odd'aluje meritórne rozhodnutie v napadnutom konaní, pritom už predmetná právna vec mohla byť rozhodnutá. V napadnutom konaní pritom nebolo nariadené ani jediné pojednávanie.
9. Výšku finančného zadosťučinenia sťažovateľka vyčíslila s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, pričom súd prvej inštancie bol nečinný od 11. septembra 2023 bez toho, aby bolo nariadené čo len jediné pojednávanie. Tento stav porušuje práva sťažovateľky, ale vzhľadom na to, že sťažovateľka je zástupkyňou zamestnancov, nečinnosť súdu prvej inštancie predstavuje aj zásah do práv a právom chránených záujmov všetkých zamestnancov žalovaného zamestnávateľa, ktorých je približne 450. Zamestnanci sa prostredníctvom sťažovateľky zúčastňujú na utváraní spravodlivých a uspokojivých pracovných podmienok a zároveň prostredníctvom sťažovateľky ako zástupcu zamestnancov uplatňujú svoje práva vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov. Legitímne očakávaná zamestnancov na rozhodnutie súdu o predmetnej právnej veci boli nečinnosťou súdu prvej inštancie zásadne obmedzené. Nečinnosť súdu prvej inštancie zabraňuje plnohodnotnej realizácii práva sťažovateľky na kontrolnú činnosť podľa § 239 Zákonníka práce a spôsobuje právnu neistotu zamestnancov týkajúcu sa ich práva na spravodlivú odmenu poskytovanú v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania. Podľa sťažovateľky vymedzená žiadosť na sprístupnenie špecifikovaných údajov nepredstavuje porušenie predpisov na ochranu osobných údajov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

10. Pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti ústavný súd vyzval mestský súd podľa § 60 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), aby sa k ústavnej

sťažnosti vyjadril. Na výzvu ústavného súdu podpredseda mestského súdu v prípise sp. zn. 1 SprV/207/2025 zo 4. apríla 2025 zaslal vyjadrenie, v ktorom uviedol, že v napadnutom konaní mestský súd 20. februára 2025 nariadil pojednávanie na 24. apríl 2025. Priložil aj vyjadrenie zákonného sudcu z 3. apríla 2025, na ktoré v podrobnostiach odkázal. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení uviedol, že spis mu bol pridelený 18. januára 2023, pričom od 25. januára 2023 boli vo veci vykonávané úkony spojené s písomnou fázou konania. Po ukončení písomnej fázy konania mu bol predložený spis 26. októbra 2023 (vo vyjadrení nesprávne uvedený rok 2025, pozn.) na nariadenie pojednávania. Dňa 20. februára 2025 nariadil pojednávanie na 24. apríl 2025. Na objasnenie nečinnosti mestského súdu po skončení písomnej fázy konania zákonný sudca poukázal na svoje vážne zdravotné problémy v období decembra 2023 až februára 2024, tiež na dovolenku v marci 2024, keď mu bolo pridelených ďalších 200 spisov. Následne poukázal na enormnú zaťaženosť bratislavských súdov, ktorá objektívne vplyva na dĺžku súdnych konaní a ich priebeh. V rámci svojej argumentácie poukázal tiež na uznesenie sp. zn. II. ÚS 311/2022, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú vo veci, kde sťažovateľ namietal zbytočné prietahy v sporovom konaní trvajúcom tri roky a štyri mesiace bez vykonania pojednávania. V aktuálne prerokúvanej veci sťažovateľka namieta zbytočné prietahy v konaní trvajúcom dva roky v čase podania ústavnej sťažnosti, preto skutkové okolnosti sú podobné. V napadnutom konaní ide o pracovnoprávny spor, ktoré sú všeobecne skutkovo a právne zložitejšie. Ak by mestský súd rozhodol na pojednávaní 24. apríla 2025, napadnuté konanie do meritórneho rozhodnutia by netrvalo ani tri roky. Za relevantné považuje aj to, že sťažovateľka nevyužila možnosť podať sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu, resp. tento právny prostriedok využila len formálne, keď sťažnosť predsedovi súdu podala 13. februára 2025, t. j. súčasne s podaním ústavnej sťažnosti bez toho, aby poskytla mestskému súdu reálnu možnosť napraviť namietaný stav.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

12. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

13. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky vychádzal zo zistenia, že v uvedenej veci napadnuté konanie začalo 18. januára 2023, t. j. v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti predmetné konanie trvalo dva roky a tri mesiace, pričom do septembra 2023 súd prvej inštancie vykonával úkony v tzv. písomnej fáze konania v zmysle Civilného sporového poriadku (získovanie stanovísk strán sporu k veci samej). Následne

po skončení tejto fázy napadnutého konania v októbri 2023 bol súd prvej inštancie nečinný až do 20. februára 2025, keď nariadil pojednávanie na 24. apríl 2025. Išlo teda o nečinnosť v rozsahu jedného roka a štyroch mesiacov. Uvedená doba nečinnosti nie je síce primeraná, avšak ústavný súd poukazuje na to, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní znamená porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, je potrebné totiž vždy zohľadňovať všetky relevantné okolnosti prerokúvanej veci.

14. Ústavný súd zohľadnil doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktorá zatiaľ neindikuje ústavne neprimeraný zásah do sťažovateľkou označených práv. Následne ústavný súd zohľadnil, že sťažovateľka súbežne s ústavnou sťažnosťou 13. februára 2025 podala aj sťažnosť na prietahy podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Z vyjadrenia mestského súdu vyplýva, že uvedený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch sa ukázal ako efektívny, keď mestský súd bezprostredne po podaní tejto sťažnosti 20. februára 2025 nariadil pojednávanie na 24. apríl 2025.

15. Za daných okolností pochybenie súdu prvej inštancie predbežne nedosahuje ústavnoprávne relevantnú intenzitu vedúcu k záveru o možnom porušení označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd pritom poukazuje na to, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023)].

16. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu